

Històries del Museu Vallhonrat de Rubí

La bóta Tona

Elena Boixader Baraut i Núria Julià Fosas

Edita: Fundació Museu Vallhonrat

Coordinació: Anna Vallhonrat Miralles

Text: Núria Julià Fosas

Il·lustracions: Elena Boixader Baraut

Disseny i maquetació interior i coberta: Eduard Fernández Villatoro

Correcció: Núria Julià Fosas

Idea original: Núria Julià Fosas

Primera edició: novembre del 2022

ISBN: 978-84-09-45391-7

Fundació Museu Vallhonrat
Ps. Francesc Macià, 80 2a
08191 Rubí
Tel. 93 588 54 99
www.museuvallhonrat.com

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquest conte

Núria Julià Fosas
Elena Boixader Baraut

La bóta Tona

col·lecció

Històries del Museu Vallhonrat de Rubí

3

Fundació Museu Vallhonrat

A LA PLANTA BAIXA DEL MUSEU, HI HA UN CELLER PER VISITAR
I NOMÉS ENTRAR, L'OLOR DE VI I DE FUSTA VELLA ES FAN NOTAR.
RECORDA LA HISTÒRIA I LA IMPORTÀNCIA DELS CAMPS A RUBÍ,
UNA CIUTAT CONEGUDA PER LES VINYES I EL BON VI.

SI LA IMAGINACIÓ US PERMET VOLAR,
EN EL CELLER VALLHONRAT PODREU NOTAR
QUE HI HA UNA MÀGIA ESPECIAL PER DESCOBRIR
I EN AQUEST CONTE, LA PODREU LLEGIR. DIU AIXÍ: ...

EM DIC TONA. SÓC LA BÓTA MÉS ANTIGA D'AQUEST CELLER.
FA MOLTS ANYS, AMB FUSTA DE ROURE EM VA FABRICAR UN BOTER
I AL CAP D'UN TEMPS, EN SILENCI CALIA ESPERAR,
EL VI QUE EM POSAVEN I QUE EM TOCAVA GUARDAR.

ACTUALMENT NO FAIG SERVEI I M'EXPOSEN AL MUSEU,
AMB ALTRES BÓTES I OBJECTES SEMPRE M'HI TROBAREU
I ESTIC CONTENTA, PERQUÈ QUAN EM VÉENEN A VISITAR,
ELS EXPLIQUEN LA HISTÒRIA QUE VAIG PROTAGONITZAR.

LA CONEIXEU?

FA MOLTS ANYS, RUBÍ ERA PLE DE BOSCOS AMB ANIMALONS,

CAMPS DE BLAT, RIEROLS, MASIES I FONTS.

VINYES, AMETLLERS I ALGUNA OLIVERA,

FINS QUE S'HO VA EMPORTAR TOT, LA RIERA.

LA MEMÒRIA DE LA GENT I LES FOTOGRAFIES, RECORDAVEN
QUE A LES VINYES, ELS CEPS EN FILERA ES PLANTAVEN,
I AMB EL BON TEMPS, QUAN ELS CEPS DESPERTAVEN,
ELS PAGESOS, LES MALES HERBES ARRENCaven.

EL PAGÈS PUJAVA AL CARRO PER ANAR A TREBALLAR,
I PEL CAMÍ, AMICS TROBAVA QUE EL VOLIEN AJUDAR.
ALGUNS DIES HAVIEN DE FER LA FEINA SOTA UN SOL ARDENT,
D'ALTRES, PATINT LA PLUJA O AMB UN FORT VENT.

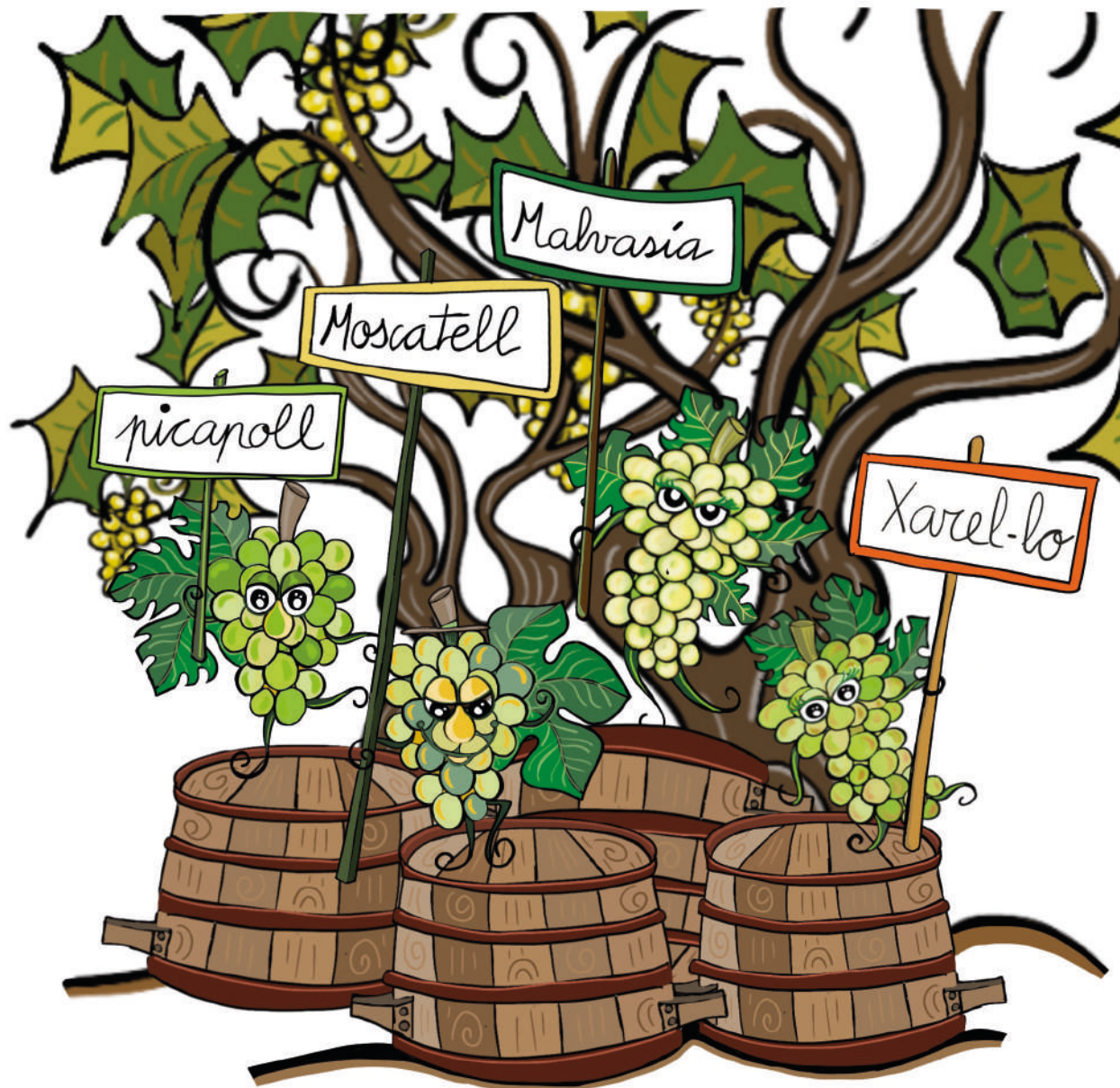
UN INSECTE PETIT I MOLT PERILLÓS CALIA CONTROLAR
ENGANXAT A LES FULLES, ERA DIFÍCIL D'ELIMINAR.
ALGUN ANY LA PLAGA VA SER TAN FORTA
QUE TOTA LA VINYA VA DEIXAR MORTA.

MALALTIES A LA VINYA SEMPRE N'HI HA HAGUT
I EL PAGÈS LES HA TRACTAT TAN BÉ COM HA SABUT,
VIGILANT QUE EL TRACTAMENT
FÓS RESPECTUÓS AMB EL MEDI AMBIENT.

S'ANOMENA PÀMPOL, A LA FULLA VERDA QUE DEL CEP NEIX
I RAÏM, AL FRUIT DOLÇ QUE DÓNA QUAN CREIX.
EL MOST, ÉS EL SUC DEL RAÏM AIXAFAT
I EL VI, UNA BEGUDA DE BONA QUALITAT.

AL SETEMBRE, EL RAÏM S'HA DE COLLIR
I LA VINYA S'OMPLE DE GENT DES DE BON MATÍ.
LES PORTADORES HAN OMLERT I AL CARRO LES HAN PUJAT
FINS L'ARRIBADA AL CELLER, ON S'HAN DESCARREGAT.

EL SUC DEL RAÏM TREPITJAT, AL CUP ANIRÀ,
TEMPS DESPRÉS, DINS LES BÓTES REPOSARÀ.
ARRIBAT EL MOMENT, EL PAGÈS EL TASTARÀ
I OBRINT L'AIXETA, LES AMPOLLES OMPLIRÀ.

FRASES POPULARS N'HI HA A CADA CIUTAT,

US SONA AQUESTA PER CASUALITAT?:

"A RUBÍ, NOIES MAQUES I BON VI".

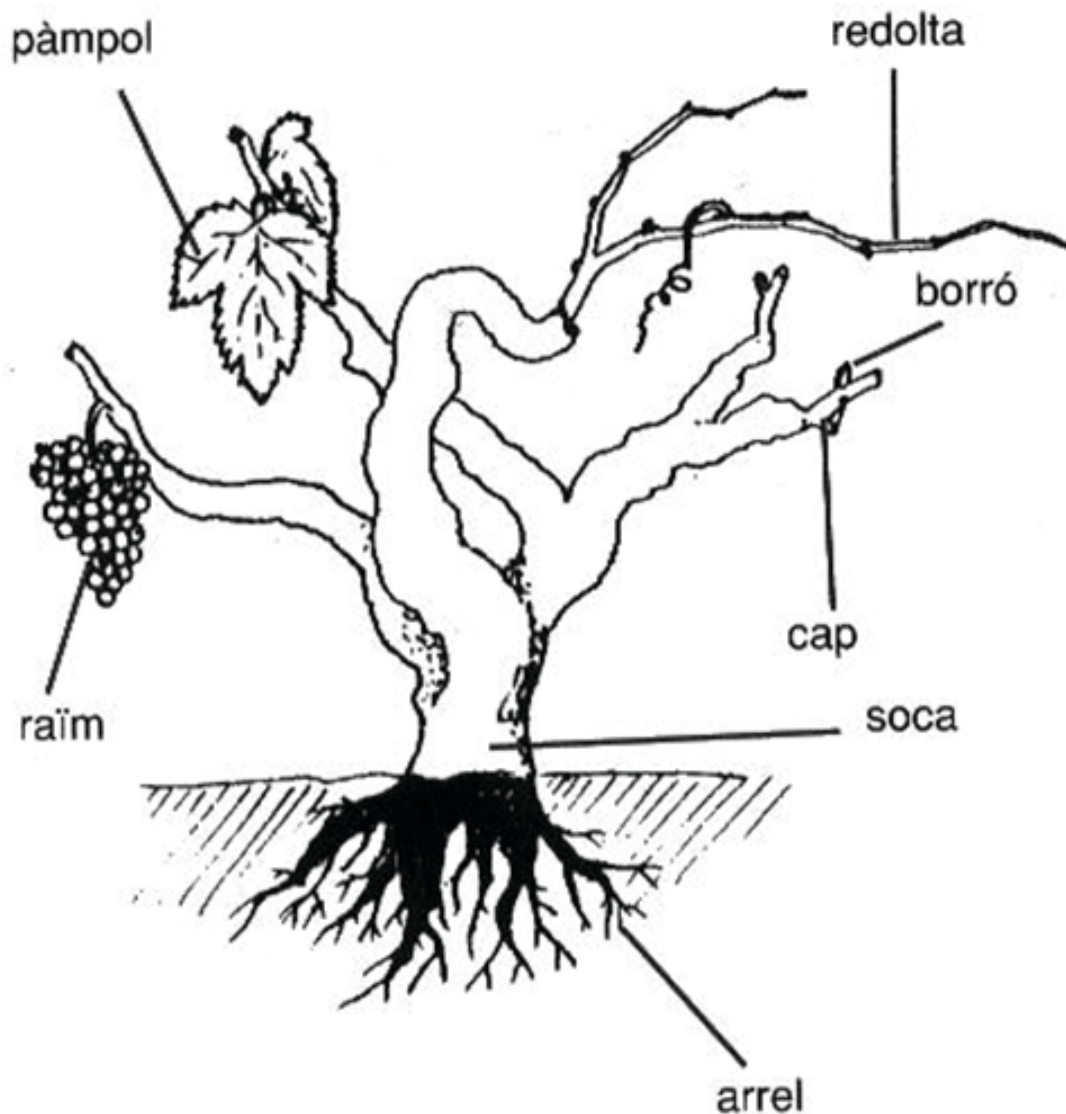
PER CONÈIXER LA HISTÒRIA DEL PASSAT
CAL VENIR A LA FUNDACIÓ MUSEU VALLHONRAT,
PERQUÈ TOTHOM QUE LA VISITI
APRENGUI, OBSERVI I HO EXPLIQUI.

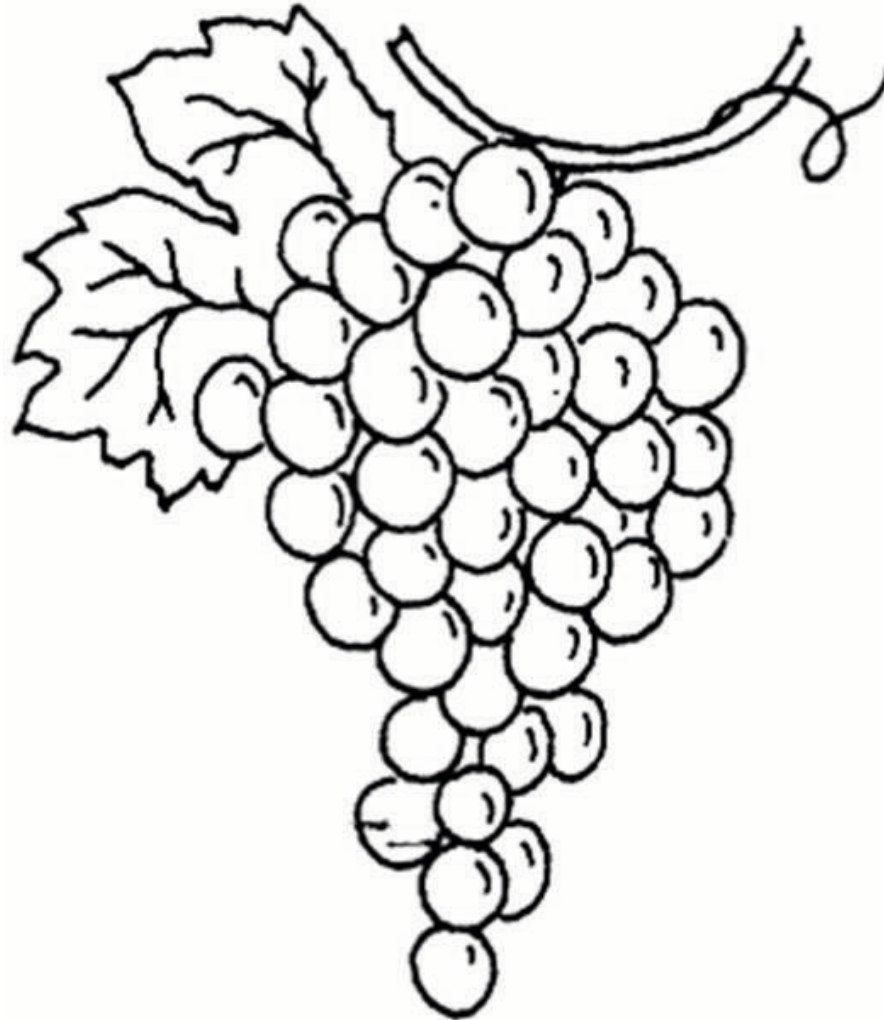
Aquest dibuix representa un cep.

Pinta la soca de color marró, el pàmpol de color verd,
el raïm de color lila i dibuixa un cistell amb raïm.

1

Posa 5 gomets de color verd als grans de raïm que més t'agradin.

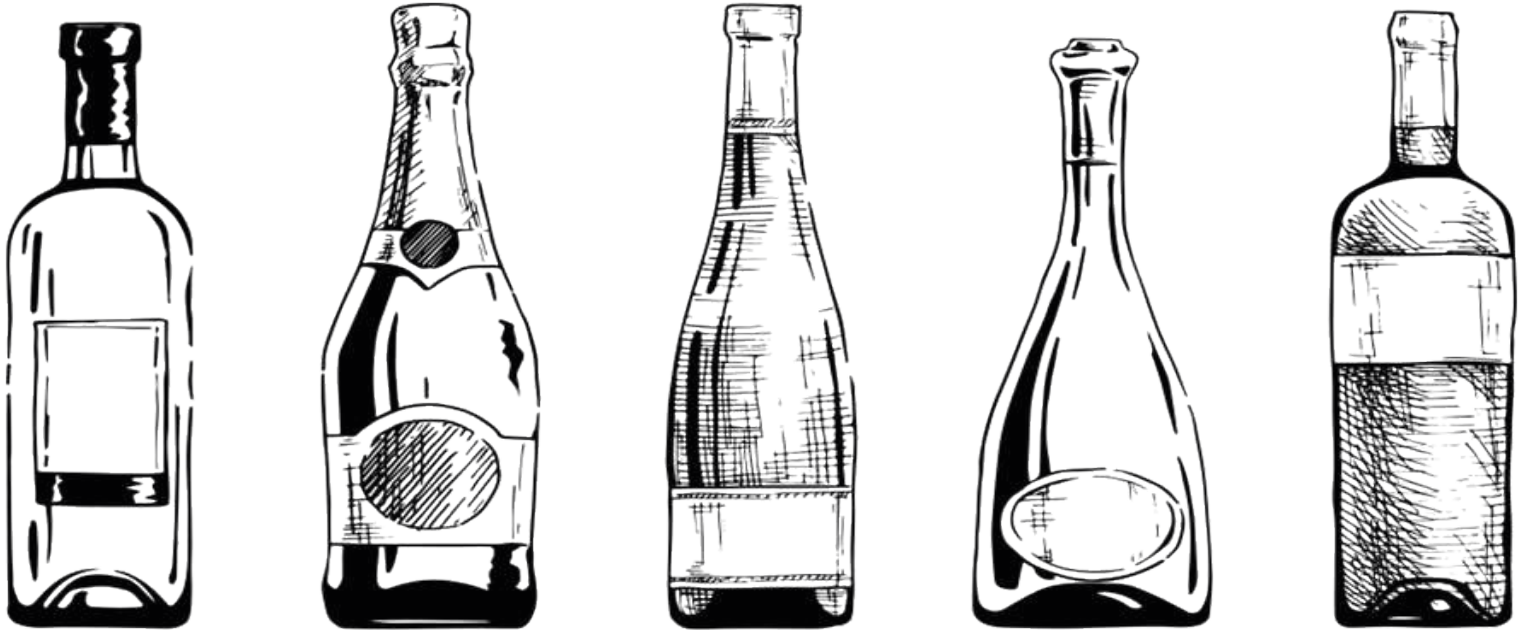
2

Encercla 3 elements que NO estiguin relacionats amb la vinya

3

Pinta les ampolles i busca al diccionari el significat de:

XAMPANY:

VI:

CAVA:

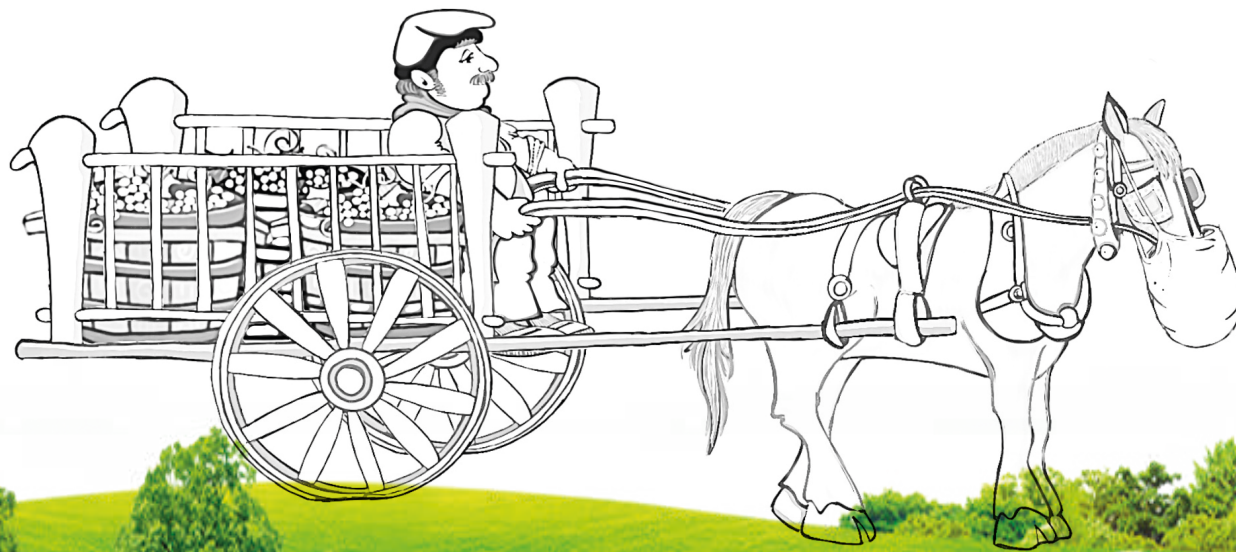
4

Pinta al pagès de camí al celler.

Si vols, dibuixa altres elements que omplin el paisatge.

5

Troba les paraules:

CEP
VINYA
CAMP
VEREMA
VI
PAGÈS
CELLER
BÓTA
CAVA

C	E	L	L	E	R	B	O	T	A
M	A	V	I	N	T	S	C	I	X
R	H	C	E	P	U	M	V	T	N
O	E	D	W	R	I	R	I	Q	C
M	C	P	A	G	E	S	N	O	P
A	P	H	L	P	M	M	Y	M	H
N	Z	O	E	F	L	C	A	V	A
I	R	A	N	C	A	C	U	E	D

6

ELS CELLERS I LES VINYES A RUBÍ

En ple segle XXI, vivim immersos en l'era digital on la immediatesa, les pantalles i el volum d'informació que trobem des dels ordinadors, no ens permet disposar de temps per escoltar la riuada de vells records d'infantesa dels nostres avis i mares. Pinzellades de vida, plenes de fets viscuts i anècdotes que son testimonis orals de tota una vida dedicada a treballar la terra.

En aquest conte, podreu trobar un tastet de la història dels cellers que antigament hi havia en algunes masies i cases del municipi, de la meravellosa i àrdua feina que els pagesos realitzaven a les vinyes per tal que aquestes tradicions les sentim nostres i siguin recordades com es mereixen, tot i educant als més menuts en el respecte per la natura i el medi ambient.

Els cellers eren llocs màgics on es respirava una olor especial i el silenci entre aquella lúgubre foscor, permetia guardar en multitud de bótes fabricades en fusta de roure i de castanyer, el most que després d'uns mesos, es convertia en un preuat vi de taula.

El conreu de la vinya i la qualitat dels vins premiats a la ciutat, foren de cabdal importància en la dècada dels anys 1950 i 1960, en un Rubí on no s'arribava als 10.000 habitants i era un municipi envoltat de boscos, rierols i camps de conreu fins que els efectes devastadors provocats per la rierada de 1962, van transformar la ciutat convertint-la en un referent tèxtil i industrial, que va canviar la seva fisonomia amb la construcció accelerada d'habitatges per acollir a molta gent nouvinguda.

Des de la Fundació Museu Vallhonrat es treballa amb molta il·lusió i esforç, per mantenir i preservar viu aquest llegat familiar que contribueix a difondre part de la història local a través de les seves col·leccions.

COL·LECCIÓ:

Històries del Museu Vallhonrat de Rubí

1 — Vine al Museu Vallhonrat

2 — 1962 la rierada

3 — La bóta Tona

.... I UN MUNT DE CONTES MÉS PER COL·LECCIONAR!

Panoràmica de la vinya de l'Òscar a Can Xercavins, amb la ciutat de Rubí al fons. Fotografia: Arxiu fotogràfic de Can Xercavins

Ajuntament
de Rubí